

PROGRAM OSŁONOWY

pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

na terenie Gminy Krościenko Wyżne

I. Podstawa prawna Programu Osłonowego

Program Osłonowy pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 na terenie Gminy Krościenko Wyżne, zwany dalej Programem Osłonowym jest programem w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 poz. 2268 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, który zmierza do realizacji zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej, do których zalicza się działania na rzecz wsparcia i ochrony osób starszych, a których potrzeba podjęcia wynika w tym zakresie z rozeznaczonych potrzeb gminy.

Program Osłonowy został opracowany i zostaje przyjęty przez Radę Gminy Krościenko Wyżne w drodze uchwały w związku z przystąpieniem przez Gminę Krościenko Wyżne do Programu opracowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023” w części, tj. w zakresie dotyczącym Modułu II tego Programu, którego celem jest poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych w wieku 65 lat i więcej przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, w celu uzyskania dofinansowania kosztów użytkowania tzw. „opasek bezpieczeństwa” zakupionych przez Gminę Krościenko Wyżne w ramach poprzedniej edycji programu Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2022, a następnie udostępnienie w/w opasek seniorom, którzy spełnią warunki udziału w Programie.

Przyjęcie Programu Osłonowego umożliwi Gminie Krościenko Wyżne uzyskanie wsparcia finansowego w 2023 r. ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Wsparcie finansowe dla Gminy będzie udzielone na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

II. Ocena sytuacji warunkująca realizację Programu Osłonowego

W roku 2022 r. Gmina Krościenko Wyżne realizowała program o podobnym do niniejszego charakterze. Program Osłonowy pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 był bowiem ukierunkowany na poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania osób starszych poprzez wyposażenie ich w tzw. „opaskę bezpieczeństwa” i w powiązaną z nią usługę tzw. teleopieki. Program Osłonowy pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 jest kontynuacją założeń poprzednio realizowanego programu osłonowego, z tymże wnioskiem przez Gminę Krościenko Wyżne wsparcie finansowe w formie przyznania dotacji celowej z budżetu państwa obecnie ogranicza się jedynie

do dofinansowania kosztów użytkowania tzw. „opasek bezpieczeństwa”, a to do zakupu systemu obsługi tzw. teleopieki umożliwiającego sprawowanie całodobowej opieki na odległość, do uprzednio nabytych w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów, edycja na rok 2022 opasek bezpieczeństwa.

Doświadczenia 2022 r. w realizacji Programu Osłonowego pn „Korpus Wsparcia Seniora” pokazały, że kontynuowanie jego założeń w roku kolejnym będzie celowe i uzasadnione. W roku 2022 liczba osób korzystających z tzw. „opaski bezpieczeństwa” wynosiła 29. Wg przedkładanych - przez podmiot świadczący usługę teleopieki - sprawozdań wynika, że w roku 2022 wystąpiły 42 przypadki nawiązania połączenia z centrum monitoringu, w tym w okresie obowiązywania umowy seniorzy 9-krotnie skorzystali z wezwania pomocy SOS. Okazuje się, że tego typu wsparcie jest więc seniorom potrzebne i wpływa na zwiększenie poczucia ich bezpieczeństwa oraz stanowi realną pomoc w przypadku wystąpienia ryzyka zagrożenia ich życiu lub zdrowiu. Wstępne rozeznanie przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy Krościenko Wyżne, którzy spełnialiby warunki do aplikowania o tego typu wsparcie pokazuje, że liczba osób chętnych nie przekroczy liczby posiadanych, a zakupionych w ramach poprzedniej edycji programu 29 opasek bezpieczeństwa.

Postępujący z roku na rok przyrost liczebny seniorów wskazuje na to, że trend starzenia się społeczeństwa dotyka gminę Krościenko Wyżne. W związku z procesem starzenia się naszej społeczności lokalnej, konieczne staje się skupienie większej uwagi na potrzeby osób starszych, często samotnych. Ograniczone możliwości przemieszczania się osób starszych, nieporadność w prowadzeniu gospodarstwa domowego wynikająca niejednokrotnie z niepełnosprawności, czy choroby będące następstwem normalnego procesu starzenia się, a także samotność uzasadniają konieczność modyfikowania i usprawnienia systemu usług skierowanych do tej grupy społecznej.

III. Cele Programu Osłonowego

Celem Programu Osłonowego będzie zapewnienie usługi wsparcia poprzez poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych w wieku 65 lat i więcej przez zwiększanie ich dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Rozwój współczesnego systemu opieki nad osobami starszymi prowadzi do rozwoju nowoczesnych technologii w tym obszarze. „Opieka na odległość” gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

Świadczenie usług społecznych na rzecz seniorów z terenu gminy Krościenko Wyżne, polegające na zapewnieniu im dostępu do „opieki na odległość” będzie polegało na oddaniu seniorom do bezpłatnego używania tzw. „opasek bezpieczeństwa” oraz na pokrywaniu przez

Gminę kosztów użytkowania przez nich tzw. „opasek bezpieczeństwa” (opłacanie systemu obsługi tzw. teleopieki, w postaci abonamentu za usługę teleopieki).

IV. Podmioty realizujące Program Osłonowy

Nadzór nad realizacją Programu Osłonowego sprawuje Wójt Gminy Krościenko Wyżne. Z kolei koordynatorem i realizatorem Programu Osłonowego jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym. Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym należy: realizacja Programu Osłonowego, planowanie wysokości środków finansowych na realizację Programu Osłonowego oraz coroczne przedstawianie Radzie Gminy sprawozdania z wykonania Programu Osłonowego w rocznym Sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym, a także sporządzenie dla Wojewody sprawozdania z realizacji Programu Osłonowego.

V. Termin realizacji programu

Program będzie realizowany do dnia 31 grudnia 2023 r.

VI. Adresaci Programu Osłonowego

1. Z Programu Osłonowego mogą skorzystać:

- (a) seniorzy w wieku 65 lat i więcej,
- (b) którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia,
- (c) prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub
- (d) mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

2. Liczba osób, których planuje się objąć wsparciem polegającym na wyposażeniu w tzw. opaskę bezpieczeństwa i w powiązaną z nią usługę teleopieki jest ograniczona.

3. Mechanizm udzielania pomocy w ramach niniejszego Programu Osłonowego będzie składał się z następujących etapów:

- (a) Seniorzy, o których mowa w pkt VI ust. 1 lit. a-d mogą zgłosić potrzebę wyposażenia ich w tzw. opaskę bezpieczeństwa poprzez złożenie wypełnionego oraz podpisanego wniosku, który będzie można złożyć osobiście w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym lub wysłać listem tradycyjnym na adres Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym, adr. ul. Południowa 9, 38-422 Krościenko Wyżne;
- (b) Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym dokona weryfikacji w zakresie spełnienia przez wnioskodawcę kryteriów do skorzystania ze wsparcia w formie tzw. „opaski bezpieczeństwa”, o których mowa w pkt VI ust. 1. W przypadku zgłoszenia się większej liczby osób chętnych, jako kryterium pierwszeństwa zakwalifikowania do udziału w programie będzie brany pod uwagę stan zdrowia wnioskodawcy i wynikające z niego rodzaje problemów z samodzielnym funkcjonowaniem.

(c) Po pozytywnej weryfikacji w zakresie spełnienia przez seniora kryteriów do skorzystania ze wsparcia w formie tzw. „opaski bezpieczeństwa”, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje dalsze stosowane działania w kierunku wyposażenia seniora w tzw. „opaskę bezpieczeństwa” tj. dokona zakupu systemu obsługi tzw. teleopieki u wybranego realizatora usługi oraz zawrze z seniorem umowę użyczenia tzw. „opaski bezpieczeństwa”. Osoby zakwalifikowane przez pracowników GOPS do objęcia ich Programem Osłonowym nie będą ponosiły żadnych kosztów udziału w Programie Osłonowym, w tym kosztów abonamentu za usługę teleopieki. Zakwalifikowanie seniora do Programu Osłonowego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Szczegółowe warunki oddania tzw. „opaski bezpieczeństwa” do używania zostaną sprecyzowane w umowie zawartej z seniorem.

4. W ramach Programu Osłonowego seniorom z terenu gminy Krościenko Wyżne zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w funkcje: przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja). Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Opaska pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej będzie prosta w obsłudze. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmie decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji będzie on mógł zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym lub wezwać służby ratunkowe.

VII. Finansowanie Programu Osłonowego

Program Osłonowy będzie finansowany ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 20% przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania. Wsparcie finansowe dla Gminy będzie udzielone na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

Wojewoda na podstawie złożonego przez Gminę zapotrzebowania przekaże dotację na realizację programu, zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.

Wydatkami kwalifikowalnymi będą koszty niezbędne do prawidłowej realizacji Programu Osłonowego, w szczególności zakup usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centralę monitoringu (system obsługi tzw. teleopieki, w postaci abonamentu za usługę teleopieki), przyznanie dodatkowej gratyfikacji finansowej, zgodnie z przyjętym w danym ośrodku regulaminem wynagrodzenia

dla pracowników ośrodka pomocy społecznej, bezpośrednio realizujących zadanie w terenie lub rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie, koszt szkoleń dla pracowników ośrodka pomocy społecznej w zakresie obsługi systemu opieki na odległość, w przypadku gdy są oni bezpośrednim realizatorem przedmiotowej usługi, działania promocyjno-informacyjne, w tym koszty druku plakatów, ulotek, artykułów w prasie lokalnej.

VIII. Monitoring Programu Osłonowego

Roczne sprawozdanie z realizacji Programu Osłonowego Wójt Gminy Krościenko Wyżne przekaże do Wojewody w terminie do dnia 30 stycznia 2024 r. Sprawozdanie będzie uwzględniało w szczególności rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem w ramach Programu Osłonowego, koszt realizacji pomocy oraz poziom korzystania z opasek bezpieczeństwa mierzony jako liczba zgłoszeń seniorów poprzez opaskę do centrali obsługującej opaski.